Dyscalculie

Kenmerken

Kinderen met dyscalculie hebben ernstige en hardnekkige problemen met het aanleren en toepassen van rekenvaardigheden.
Er kan sprake zijn van dyscalculie als:

- het kind op jonge leeftijd al moeite heeft met (voorbereidend) rekenen
- er een duidelijk verschil is tussen rekenkennis en andere kennis
- de rekenproblemen niet overgaan met extra oefenen
en/of remedial teaching
- het kind steeds verder gaat achterlopen

Kinderen met dyscalculie kunnen onder meer moeite
hebben met:

- het snel en juist oproepen van rekenfeiten en -afspraken
- het toepassen van basisvaardigheden in grote bewerkingen
- inzicht in de plaats en waarde van getallen tussen andere getallen
- correct lezen en schrijven van getallen (bijvoorbeeld
23 wordt 32)
- de volgorde van stappen bij ingewikkelde berekeningen
(bijvoorbeeld bij grote vermenigvuldigingen of optel-/aftreksommen met tientaloverschrijding)
- opdrachten waarbij ruimtelijk inzicht een grote rol speelt
- onthouden van rekenregels, symbolen (zoals % en <)
en formules en moeite blijven houden met de rekentaalbegrippen
- klokkijken
- schattend rekenen

De rekenresultaten zijn vaak onvoorspelbaar en leiden tot onzekerheid, waardoor het kind faalangstig kan worden, rekenangst kan ontwikkelen en een hekel aan rekenen krijgt.

Leren rekenen op school

Tijdens de eerste jaren van het basisonderwijs worden de basisvaardigheden van het rekenen (eenvoudige optel-, aftrek-, vermenigvuldig- en deelsommen) intensief geoefend met het doel ze te automatiseren. Een leerling weet dan direct dat 5 plus 4 negen is en stapt moeiteloos over naar 15 plus 4 of 15 plus 14. Bij kinderen met dyscalculie verloopt deze automatisering moeizaam.

Diagnose

In het diagnostisch onderzoek maakt een daartoe bevoegd orthopedagoog of psycholoog een analyse van de rekenproblemen, onder meer door na te gaan hoe een kind rekentaken uitvoert en welke hulp het nodig heeft om nieuwe taken te leren.
De diagnosticus stelt naast een rapport vaak een dyscalculieverklaring op. Hierin staat op welke gebieden zich problemen voordoen, welke specialistische hulp er nodig is en welke voorzieningen en aanpassingen de leerling nodig heeft.

Behandeling

Leerlingen met dyscalculie hebben baat bij gestructureerd onderwijs, waarbij de opgaven stap-voor-stap worden
aangeboden. Er is veel extra oefening en herhaling nodig, omdat deze leerlingen moeite hebben met het automatiseren
van het rekenen. Naast extra oefening is het ook belangrijk aandacht te besteden aan emotionele ondersteuning.
De leerling moet weer vertrouwen krijgen in de eigen capaciteiten. Naast begeleiding op school kan hulp gegeven worden in buitenschoolse begeleidingsinstituten door gespecialiseerde orthopedagogen en remedial teachers.

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs blijven leerlingen met dyscalculie vaak bepaalde hardnekkige problemen houden.
Signalen op de middelbareschoolleeftijd zijn onder meer:

- veel problemen met breuken, decimalen, percentages,
de waarde van getallen, meten en schatten
- een langzaam rekentempo en veel moeite met hoofdrekenen
- moeite met het uitspreken en de getalwaarde van grotere en complexe getallen zoals getallen met decimale cijfers
- moeite met het onthouden van rekenbegrippen (bijvoorbeeld
'kwadraat', rekenregels, zoals het vereenvoudigen van breuken en symbolen (zoals x 2))
- visueel-ruimtelijke problemen die zich bijvoorbeeld voordoen
bij het werken met tabellen en kaarten
- niet vlot kunnen omgaan met geld
- moeite blijven houden met klokkijken

Voorzieningen

Leerlingen met dyscalculie kunnen, op grond van artikel 55
van het Eindexamenbesluit, in aanmerking komen voor 30 minuten extra tijd bij de eindexamens.
Een dyscalculieverklaring, afgegeven door de deskundige die de diagnose heeft gesteld, kan het kind helpen om een aantal extra voorzieningen te krijgen. De school bepaalt zelf welke voorzieningen bij toetsen en schoolexamens zijn toegestaan.